

Ansgars- bladet

28. årgang – Nr. 4 – September 2010

Udgivet af Morsø Frimenighed – www.morsoefrimenighed.dk

Verdens ende

9. søndag efter trinitatis • Lukas 12,32-48

For enden af en vej, ja nogen vej er det egentligt ikke, snarere en asfalteret sti, der fører til nogle kolonihaver, ligger "Verdens ende". Stien løber langs med jernbanen i et forstads kvarter til Ålborg, der hedder Kærby. "Verdens ende" ligger i Kærby. Det gør den i hvert fald for en masse børn, der leger der. Verdens ende lå dér, da min far legede der som barn. Den lå der, da jeg var barn. Og jeg har ladet mig fortælle, at børn stadig i dag leger ved "Verdens ende".

"Verdens ende" begynder hvor de sirligt ordnede kolonihaver hører op. Der er en grund eller to, der er groet helt til, så kommer der en låge, der er låst med en kæde, men man kan sagtens komme forbi.

Bag ved lågen løber åen, Kærby Å.

Passerer man den, altså lågen - forlader man den verden hvor ting er, hvad de ligner. Kærby å ligger i Amazonas jungle og hedder ikke længere Kærby å. Den er gulgrønrumset som Lumpopofloden og man møder sørøvere, indianere og måske Doktor Livingstone, eller Tusindårsfalken hvis man trænger langt nok ind i vildnisset.

Bag ved gitterlågen hører det, vi kender op og "Verdens ende" begynder. Passere vi lågen går vi ind i et rige, som nogen vil påstå ikke findes, men som dog har levet i hjertene af flere generationers børn.

Dagens tekst handler også om et rige. Den handler om et rige som nogen også påstår ikke findes. Fælles for det rige og "Verdens

ende" er, at det ligger der, hvor det vi kender hører op. Og det lever i vores hjerter.

"Frygt ikke du lille hjord! Thi jeres Fader har besluttet at give jer riget."

I dag lader Lukas, Jesus forsikre os om, at riget er vores. En tusindtallig folkeskare er samlet for at lære af Jesus. Lige forud for, det stykke vi læser i dag, går formaningen om at se på markens liljer, der klæder sig smukkere end nogen konge, og fuglene der hverken sår eller høster, men dog får føden hver dag.

Jesus vil fortælle folkeskaren - os - og disciplene, at vi ikke skal bekymre os. Vi skal leve i tillid til Gud, der sørger for alt for os. Riget er vores siger Jesus.

Hvad er det for et rige, vores Fader har besluttet at give os?

Det er **Riget** - himmeriget. **Riget** som den verden Adam og Eva havde så længe det varede. En kort stund gik de rundt i paradiset.

Men riget kan være så meget andet, der er så mange andre riger, vi stræber efter. Der er **Riget** og der er riger. Der er riger, som er i den verden, vi som efterkommere af Kain og Abel skulle forvalte efter, at Adam og Eva var blevet smidt ud af paradiset. Siden Gud smed Adam og Eva ud af Edens have og satte keruberne til at vogte dets porte med flammesværd, har vi mennesker kæmpet en lang og sej kamp for at finde en vej tilbage. Vi har ledt efter smuthuller og bygget motorveje. Vi har opbygget riger i vores søgen efter **Riget**.

Listen af riger er lang – nogle få eksempler er: Hitlers tyske tusindårsrige, Milosovitsc storserbiske rige, der trods blodig borgerkrig og fredslutning stadig rører på sig. Der er totalitære regimer baseret på lederne vilje til magt og folkenes drøm om velstand og fred. Der er imperialistiske riger baseret på troen på egen overlegenhed. Der er religiøse riger, ledet af dem der menes at være stærkest i troen. Konger, præsidenter, præster, imamer, sultaner og generaler – alle ledere af hver deres rige.

Men der findes kun et **Rige**, lader Lukas Jesus sige i dag. Og Gud har bestemt sig for, at det skal tilhøre os. Men lige lidt hjælper det. Det er som om, at hverken den folkeskare Jesus talte til for 2000 år siden, eller disciplene eller os, har hørt efter. Vi leder stadig efter **Riget**.

Vi gør det ved, at opbygge vores egne småriger i de store riger, som er skabt af magtfulde mænd. Vi opbygger små riger og domæner på jobbet, trækker grænser og sætter i bås. Vi gør det i familien; regerer over køkkenet eller plænen og opbygger vores urørlighedszoner. Vi forskanser os i vores egne riger og opstiller hegn, for at ingen skal nå os i vores egne små kongedømmer. Vi bygger riger op, og tror det vil gøre os lykkelige, men når vi konfronteres med det, ved vi godt, at for hvert rige og hver hegnsplæl vi sætter, bevæger vi os længere og længere væk fra at finde lykken. Hver gang vi bygger et rige og trækker en grænse, bevæger vi os længere og længere væk fra det **Rige**. **Riget** som Gud lover os i dag.

I dagens tekst begynder Lukas med at lade Jesus sige:

”Frygt ikke, du lille hjord, for jeres Fader har besluttet at give jer **Riget**.” Dernæst giver han os et praj om, at det ikke er et rige, der er baseret på, hvad vi nu kan skrabe sammen af jordisk gods. Tvært imod siger han: ”Giv det hele væk som almisser!” Og skaf jer en skat i himlene – for hvor jeres skat er, vil også jeres hjerte være.”

Vi har søgt efter **Riget** – Himmeriget – siden Adam og Eva blev smidt ud af det. Alligevel ligger det så snublende nær ved. Hvis vi tager Lukas på ordet, så er det hvor vores hjerte er. Og hjertet, det sidder jo lige her, lidt til venstre for midten. Det ved vi

godt. Men det er ikke det samme som, at vi ved at følge det. Et hjerte kan forhærdes, gøres hårdt og koldt. Et hjerte kan lade sig forføre af et bedragerisk hoved. Det kan sidde på en demagog, en folkeforfører der lover os et nyt tusindårsrige og lokker os til folkemord og anden ondskab. Det bedrageriske hoved kan sidde på os selv, og forføre os til at tro vores lykkerige, ligger i den næste forfremmelse, eller hvad nu vi hver især hævder os ved i forhold til de andre.

Bedrageriet der fører os længere og længere væk fra **Riget**. **Det Rige** som Jesus i dag fortæller os, at vores Fader i himlen har besluttet at give til os. ”Hvor jeres skat er, vil også jeres hjerte være”, siger Jesus i dag. Hvor hjertet er, ligger **Riget**. Vi har fået **Riget**.

”Frygt ikke, du lille hjord, for jeres Fader har besluttet at give jer **Riget**.”

Vi har fået det. Vi fik det ved dåben. Da kom vi hver især til at høre til **Hans Rige**. Det ved vi godt i hjertet. I dåben lovede Gud at være med os, alle dage indtil verdens ende. Det siger vi hver gang, vi fejrer dåben. Vi er i **Hans Rige** indtil verdens ende.

For nogle børn ligger ”Verdens ende” i en forstad til Ålborg. For enden af en asfalteret sti, der fører forbi nogle kolonihaver ligger et rige, der lever i deres hjerter. Hvor alt det vi tror, vi kender hører op, begynder det rige, der lever i deres hjerter.

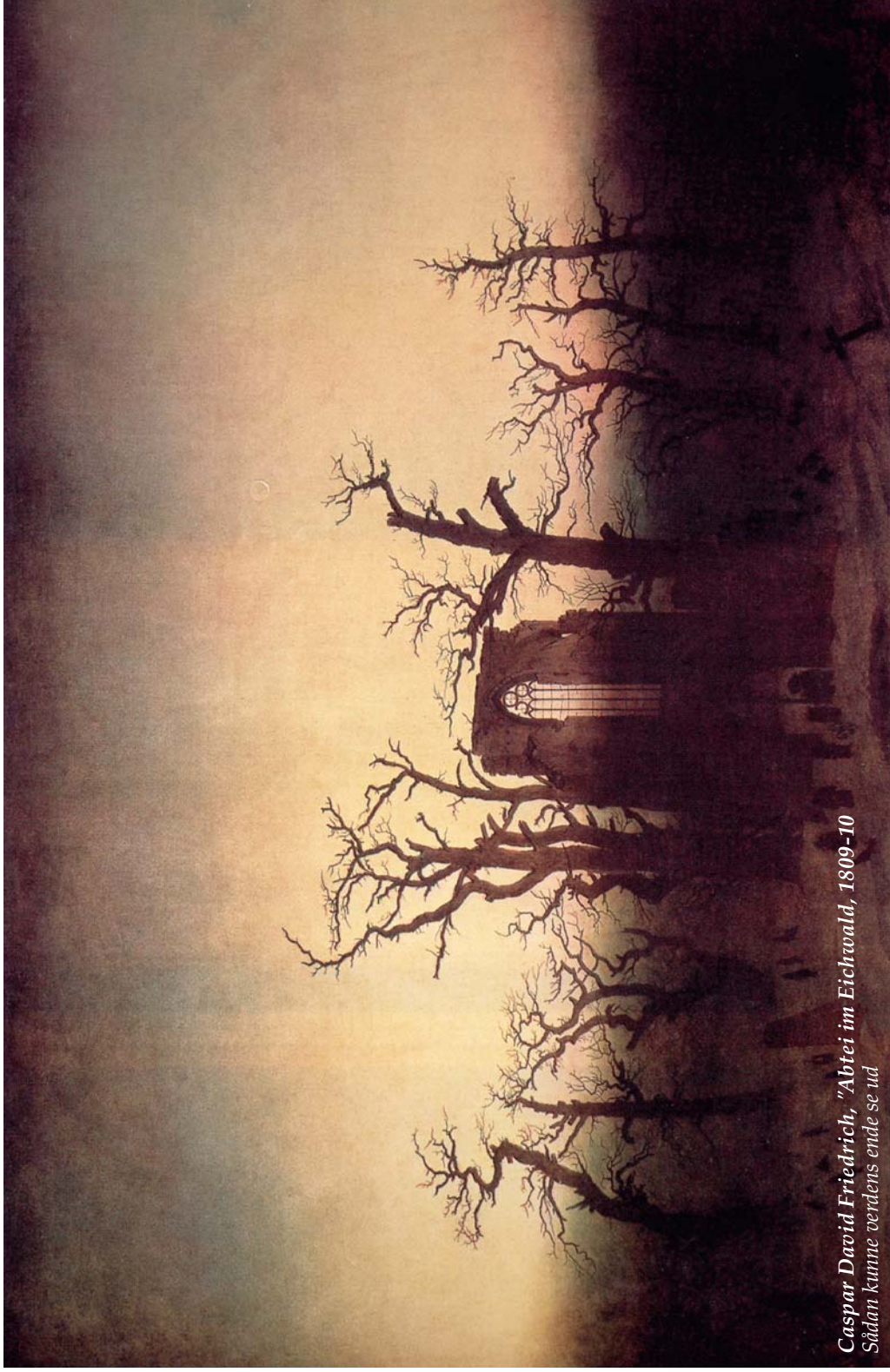
Hvor jeres skat er, vil også jeres hjerte være, siger Jesus. Hvor hjertet er, ligger **Riget**. Så let og dog så svært. Dåben har vi fået. Dens virkelighed ligger i vores hjerte.

Vi behøver ikke gå til ”Verdens ende” for at finde den. Vi behøver ikke gå længere end de, ja hvad er der fra døbefonden til alteret? Fem skridt eller er der Ti skridt?

Længere er der ikke. **Riget** ligger snublende nær. Vi har fået det. Glemmer vi det, og farer vi vild, gemmer dåben sig i hjertet og leder os de ganske få skridt, der er fra døbefonden til alteret.

”Frygt ikke du lille hjord, for jeres fader har besluttet at give jer **Riget**.”

Hanne Dahls indsættelsesprædiken

*Caspar David Friedrich, "Abtei im Eichwald, 1809-10
Säään kunne verdens eride se uul*

Indsættelsestale ved Egon Vestergaard

Kære menighed.

Vi er i dag forsamlet til festgudstjeneste her i Ansgarskirken for at fejre, at Morsø Frimenighed tager imod en ny præst. Det er kun den ottende præst siden menighedens oprettelse i 1871, så det er ikke noget der sker hver dag. Men det vidner vel også et eller andet sted om, at det er et godt sted at være præst.

Siden menighedens oprettelse har præsten været betragtet som den, der hjalp menigheden med at holde gudstjeneste, og vi finder det væsentligt, at det også fremover bliver sådan. Fællesskabet i menigheden er for os noget meget væsentligt, og vi har altid forventet, at vore præster blev en naturlig del af det fællesskab. Vi ved godt, at vi stiller store krav til præsten og præstens familie, men vi mener at have gjort den erfaring, at det også er godt at være præst under sådanne vilkår.

Det er en glæde for mig i dag at kunne byde velkommen til Hanne Dahl, til Mogens

Ove Madsen, og til børnene. Fra i dag hører I med til det fællesskab, der hedder Morsø Frimenighed. Jeg ved, at menighedens medlemmer vil tage godt imod Jer, og vi ønsker alle, at I må befinde Jer godt iblandt os.

Til menigheden vil jeg sige: gør nu brug af vores nye præst. Først og fremmest i den henseende, at I slutter op om gudstjenesterne her i Ansgarskirken, men også om menighedslivet i øvrigt.

I Morsø Frimenighed har vi ikke noget kaldsbrev at oplæse, men Hanne Dahl du skal vide, at denne menighed har kaldt på dig. Vi har heller ikke nogen biskoppelig kollats eller anerkendelse, som det hedder på dansk. Du blev anerkendt den aften, da menigheden på sit årsmøde med overvældende majoritet valgte dig til sin præst.

Jeg ønsker for dig, at du må kunne gå til din tjeneste i menigheden med frimodighed og glæde og erklærer dig hermed indsat som Morsø Frimenigheds præst.

Velkommen og tillykke.

I denne uge flytter Hanne Dahl ind i præstegården sammen med sin mand Mogens Ove Madsen og deres fælles datter Gaia på halvandet år. Fra et tidligere ægteskab har Hanne Dahl sønnen Johannes på 16 år, der bliver boende i Aalborg for at gå på gymnasium, samt Astrid på 13 år, der skal gå på Øster Jølby Friskole.

Afsked med Erik Overgaard

Søndag den 25. juli 2010 holdt Erik Overgaard afskeds gudstjeneste i Ansgarskirken. Efterfølgende havde menighedsrådet inviteret menigheden til at tage afsked med Kirsten og Erik Overgaard ved et festligt traktement i Det Ottekantede Forsamlingshus. Ca. 175 tog imod tilbuddet, hvorunder Egon Vestergaard på menighedens vegne takkede Kirsten og Erik Overgaard for 22 års virke i Morsø Frimenighed og fremhævede bl.a., at Erik Overgaard altid har passet sit arbejde som præst med stor omhu og pligtopfyldelse. Han nævnte også Kirsten og Erik Overgaards store gæstfrihed i Præstegården. Han sluttede med at sige tak for alt og ønskede alt godt fremover.

Herefter fulgte et par musikalske indslag og mange taler som på hver sin måde, både med et glimt i øjet og med alvor, beskrev Kirsten og Erik Overgaards virke i Morsø Frimenighed. Erik Overgaard afsluttede talerrækken, hvorunder han bl.a. fremhævede Kirsten for at have været ham en god støtte. Efter talen var der klapsalver, og efter sangen: "Stille hjerte sol går ned", gik man hver til sit.

Tak

Først vil vi gerne sige tak til alle for den varme modtagelse, vi har fået i Morsø Frimenighed.

Dernæst vil vi gerne takke Kirsten og Erik Overgaard, for at have lettet vores indflytning, ved selv at flytte ud af huset en måned før Eriks fratreden, og derved gjort det muligt for håndværkerne, at rykke ind så tidligt som muligt.

Endelig vil vi gerne takke menighedsrådet for at have vist så stor imødekommethed, både hvad angår vores ønsker til istandsættelse af præstegården men i øvrigt også på alle andre områder, der vedrører arbejdet i menigheden.

Vi er så småt ved at være kommet på plads i præstegården, og børnene er startet i henholdsvis pasning og skole.

Vi glæder os til, at lære jer at kende, og går fremtiden på Mors i møde fulde af forventning.

Mogens Ove Madsen og Hanne Dahl

Foredragsaftner i præstegården

Torsdag den 23. september kl. 19.30.

Ved Lektor i Kirkehistorie
Liselotte Malmgart, Århus

"På sporet af folket på bænken"

Den kristne kirkes historie fokuserer tit på kirkebygninger og den teologiske forkyndelse – men hvad med dem, der har siddet på kirkebænkene og lyttet til præsterne? Dette foredrag giver eksempler på lægfolkets plads og rolle i kirken gennem tiden.

Liselotte Malmgart underviser i kirkehistorie på Det Teologiske Fakultet i Århus og har bl.a. skrevet om menighedsrådenes historie og kirkeligt socialt arbejde.

Friweekends

Hanne Dahl holder fri 6/10-11/10
og 19/11-22/11. Henvendelse til Peter
Haandsbæk Jensen 42-430957.

Torsdag den 28. oktober kl. 19.30

Ved Mogens Ove Madsen, Øster Jølby

"Leth og Limfjordslandskabet"

En aften om Limfjordsmaleren Harald Leth (1899-1989) der er en stor fornyer af dansk landskabsmaleri i lige linie fra Købke over Fynboerne til Edvard Weie. I 60'erne kørte han rundt på sin gamle motorcykel og malede på Salling, Mors og Thy. Han havde som maler landskabets virkelighed som udgangspunkt.

Med afsæt i dette gives ikke bare en introduktion til Leth, men også en introduktion til hvordan man læser et billede og bruger begreber så som kolorit, rytme og stoflighed i forhold til billedkunsten.

Mogens Ove Madsen er lektor i Samfundsøkonomi ved Ålborg Universitet. Derudover har han haft en livslang interesse for dansk landskabsmaleri og har blandt andet været leder af Ålborg Kunstscole og siddet i adskillige kunstforeningers bestyrelser.

Skam eller værdighed

Af Hanne Dahl

Vi hører det igen og igen. Er der nu råd til det, eller skal man ikke skære ned i de og de udgifter. Årets debat om udkants Danmark efterlod vist mange med en følelse af: At bor man på landet, tilhører man pr. definition den del af Danmark, der er lukningstruet. Dette gør oftest mest ondt i den del af vores samfund, som i bund og grund er der, fordi vi har nogle værdier om, hvordan andre mennesker skal behandles. Det er sygehusvæsenet, ældreplejen, børne- og ungeområdet. Kort sagt det man kunne kalde "den bløde" del af vore samfund. Men denne del af samfundet kan dog aldrig nøjes med at være genstand for en tænkning, der handler om økonomi. Det er et sted, hvor det er grundlæggende nødvendigt, at man gør sig nogle – ja nogle ville kalde det etiske overvejelser – andre ville kalde det medmenneskelige overvejelser over, hvordan man behandler hinanden. Hvordan er det med "de bløde" værdier, og hvordan hænger det sammen med, hvordan vi i øvrigt opfatter os selv og hinanden som mennesker.

For nogen tid siden hørte jeg en norsk professor i sygepleje, Kari Martinsen gæsteforlæse på Ålborg Universitet. Hun har både studeret og forelæst ved Århus Universitet, hvor især den danske filosof og teolog K.E. Løgstrup har haft hendes interesse. Kari Martinsen er optaget af, at der bør ligge filosofiske overvejelser til grund for, hvordan et samfund behandler sine syge. Hun er meget optaget af begreber, som vi almindeligvis ville sige hørte hjemme i den teologiske verden. F.eks. taler hun meget om skam i forbindelse med sygeplejen.

Det er midt om natten. For ti timer siden blev hun kørt ind på stuen. Ved siden af sengen ligger hendes nyfødte datter, der er født ved kejsersnit. Babyen klynker. Hun må ud af sengen. Hendes lille pige trænger vist til en ren ble. Hun er træt, kan næsten ikke stå på benene, men op skal hun. Det gør vanvittigt ondt i såret og da hun rejser sig, kommer der en skylle af blod. Hun kan ikke. Da stuekammeraten træder til, begynder hun at græde. Hun skammer sig over ikke selv at kunne tage sig af sit nyfødte barn.

Skammen er ifølge professor ved Seksjon for Sygeplejevidenskab i Bergen, dr.phil. Kari Martinsen en central følelse og drivkraft i de relationer der opstår i sygeplejen. Hun er som sagt meget påvirket af Løgstrup, og har en fænomenologisk tilgang til omsorg og pleje. På et tværfagligt seminar på Ålborg Universitet fremlagde hun en praktisk anvendt læsning af Løgstrup med vægt på en definition af tre former for skam. Hun taler om den gode skam; den skam der byder os at handle med ansvar og samvittighed i forhold til vores medmennesker. Den onde skam; den skam der opstår når nogen har handlet forkert mod os. Krænket vores blufærdighed. Overtrådt grænsen for vores urørlighedszone for at tale Løgstrupsk.

Endelig er der, hvad Kari Martinsen kalder den nye skam. Den nye skam er den, det moderne menneske føler over ikke at slå til. Det er skammen over at ligge nogen til last. Vi lykkes ikke med vores liv når vi er syge. Vi opdrages til at tage ansvar for os selv og synes, det er skamfuldt at være afhængig af andre.

Barselskvinden, vi hørte om, er et offer for den moderne skam. Hun levnes ikke megen mulighed for at føle at hun lykkes. Når vores bedstemødre fortæller, var man indlagt i ti dage efter et kejsersnit. I dag er man indlagt i 24 timer. Hvis man er førstegangsfødende tilbydes man typisk et ophold på et barsels/hvile afsnit i nogle dage. Hvis man er andengangsfødende og føder uden komplikationer, sendes man hjem nogle timer efter fødselen. Om det er nødvendigt at være sengeliggende i ti dage efter et kejsersnit, vil jeg overlade til sagkundskaben. Men det ændrer ikke ved, at den føromtalt kvinde er offer for et sygehusvæsen, der har skruet sin produktivitet så meget i vejret, at det går ud over omsorgen for den enkelte patient. Hun er blevet patient i et system, der ikke evner at vise medfølelse. Det er muligt, at det kan forsvares sygeplejefagligt, at udskrive patienter et døgn efter et vellykket kejsersnit. Men det er umenneskeligt.

Danmark har netop fået sit første private barselshotel. Hvis man har råd til at betale op mod 5500 kroner i døgnet, kan man slippe for oplevelsen af skam. Men i min optik bør alle patienter behandles med omsorg. Når det ikke sker, er det ikke bare et udtryk for

et sundhedsvæsen, der er presset af kravet om større produktivitet, eller et sundhedsvæsen der udsættes for konkurrence af indirekte skattefinansierede privathospitaler. Det er i høj grad begrundet i, at vi er holdt op med at betragte offentlige velfærdsgoder som et udtryk for at vores samfunds rigdom. Velfærdssamfundet er et rigt samfund, der hviler på nogle grundlæggende medmenneskelige idealer.

I stedet for at fokusere på samfundets rigdom er der en overvejende tendens til, at vi kun ser på den enkeltes fattigdom. Desværre er vi kommet så vidt, at en barselkvinde eller for så vidt enhver anden patient er fattig, fordi hun har hjælp behov. Jeg tror ikke, at det enkelte menneske har mistet sin evne til at vise medfølelse og imødekommenhed overfor det menneske, der har brug for os. Men jeg tror, at samfundet som abstraktion betragtet viser de træk, som giver anledning til det Kari Martinsen kalder den nye skam. Der er brug for en grundlæggende værdibaseret debat om, hvordan sundhedsvæsenet skal betragte sine patienter. Diskussionen

for eller imod privathospitaler og finansieringen af sundhedsvæsenet er vigtig. Men den er desværre kommet til at overskygge en endnu vigtigere debat om værdighed og menneskelighed i den hvide verden.

Den samme tendens gør sig generelt gældende i diskussionen om udkants Danmark. Man kunne passende spørge: Er vi fattige småsamfund på landet eller er vi små landsamfund rige på menneskelige ressourcer? Jeg synes naturligvis det sidste. Jeg ser os som små landsamfund, hvor det Kari Martinsen kalder den gode skam; den skam der byder os at handle med ansvar og samvittighed i forhold til vores medmennesker, stadig hersker. Det gør den desværre ikke altid i pressen. Den tæller desværre heller ikke altid så meget, hos dem der tager beslutningerne. Men det er den, der i bund og grund gør os til mennesker. Det er den der gør os menneskelige. Et samfund uden menneskelighed er ikke et samfund men et system, der ikke levner plads til mennesker. Vi er ikke fattige småsamfund på landet men landsamfund rige på ressourcer.

K.E. Løgstrup

Menighedsrådet:

<i>Egon Vestergaard</i> , formand,	Lyngvænget 69, Glyngøre, 7870 Roslev E-mail: egonvestergaard@hotmail.com	Tlf. 97 73 16 96
<i>Elly Bovbjerg</i> , næstformand,	Engen 2, Ø. Jølby, 7950 Erslev	Tlf. 97 74 00 38
<i>Gunnar J. Bæk</i> , kirkevæрге,	Engen 11, Ø. Jølby, 7950 Erslev	Tlf. 97 74 16 09
<i>Elin H. Krarup</i> , kasserer,	Annettesvej 4, Solbjerg, 7950 Erslev	Tlf. 97 74 14 16
<i>Hanne Nørgaard</i> ,	Næssundvej 341, Hvidbjerg, 7960 Karby	Tlf. 97 76 20 49
<i>Henning K. Poulsen</i> ,	Rebslagervej 1, Solbjerg, 7950 Erslev	Tlf. 97 74 18 87
<i>Jens Riis</i> ,	Østerhaven 29, Bjergby, 7950 Erslev	Tlf. 97 74 00 40
<i>Kristian H. Ringgaard</i> ,	Lillerisvej 13, Fredsø, 7900 Nykøbing M.	Tlf. 97 76 10 29
<i>Maybritt Aachmann</i> ,	Kr. Koldsvej 11, Øster Jølby, 7950 Erslev	Tlf. 97 74 17 52
Præst:	Hanne Dahl, Præstbrovej 347, Ø. Jølby, 7950 Erslev E-mail: hannedahl@hannedahl.dk	Tlf. 97 74 10 14
Kasserer/ forretningsfører:	Elin og Svend Krarup, Annettesvej 4, 7950 Erslev E-mail: skrarup@mvmmail.dk	Tlf. 97 74 14 16
Organist:	Karen Vestergaard, Lyngvænget 69, Glyngøre, 7870 Roslev	Tlf. 97 73 16 96
Kirkesangere:	Jens Borg, Kæret 5, Ø. Jølby, 7950 Erslev Hans Jørgen Jakobsen, Skolebakken 64, Sundby, 7950 Erslev	Tlf. 97 74 10 38 Tlf. 97 74 60 12
Graverl	Brian A. Hedegaard, Præstbrovej 176, 7950 Erslev.	Tlf. 97 74 16 95
kirketjener:	Peter Madsen, Præstbrovej 325, Ø. Jølby, 7950 Erslev	Tlf. 97 74 13 36
Ansgarshjemmet:	Ansgarparken, Ø. Jølby, 7950 Erslev	Tlf. 99 70 65 15

Gudstjenestetider

Gudstjenesteliste for kirkeblad: Sept. Okt. Nov.

Søndag	5. september	kl. 10	<i>Kirkebil</i>
Søndag	12. september	kl. 10	
Søndag	19. september	kl. 10	<i>Høstgudstjeneste, Kirkebil</i>
Søndag	26. september	kl. 19.30	
Søndag	3. oktober	kl. 10	<i>Kirkebil</i>
Søndag	10. oktober	kl. 10	<i>ved Erik Hesselager</i>
Søndag	17. oktober	kl. 10	
Søndag	24. oktober	kl. 10	
Søndag	31. oktober	kl. 19.30	
Søndag	7. november	kl. 10	<i>Kirkebil</i>
Søndag	14. november	kl. 10	
Søndag	21. november	kl. 10	<i>ved Peter Haandsbæk Jensen</i>
Søndag	28. november	kl. 19.30	<i>1. søndag i advent, Kirkebil</i>

Gudstjeneste på Ansgarshjemmet: 2. tirsdag i hver måned kl. 14.00

Kirkebil bestilles på tlf. 97 72 47 11. Kundenr. **7111** skal oplyses